

Urbanová, Marie

Česká krásná literatura v řeckých překladech

Neograeca Bohemica. 2023, vol. 23, iss. [1], pp. [115]-137

ISSN 1803-6414 (print); ISSN 2694-913x (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/NGB2023-23-6>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.79633>

License: [CC BY-SA 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Access Date: 03. 03. 2024

Version: 20240228

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Česká krásná literatura v řeckých překladech

Marie Urbanová

Neograeca Bohemica | 23 | 2023 | 115-137 | <https://doi.org/10.5817/NGB2023-23-6>

Czech Literature in Greek Translations

Based on a bibliography of translations from Czech into Modern Greek created by the author of the article, the text offers insights into the appearance of Czech literature on the Greek book market since the beginning of the 20th century. It first briefly compares the book markets in both countries and subsequently analyses the content of the bibliography from the following angles: The existent translations are projected onto a timeline with a historical explanation of the resulting pattern. An overall commentary is given on the publishers involved in producing these translations, the source languages with which the translators worked and the subsequent editions and new translations that have appeared in Greece. The final chapter presents the most significant translations and the possible motivation for their creation, the most translated authors and the most active or otherwise important translators.

Keywords

literature, translation, Czech, Modern Greek, books

Úvodem

Nejméně od první čtvrtiny 20. stol. jsou součástí řecké knižní produkce také překlady české literatury. Následující text chce nabídnout přehled o dosavadním postavení české literatury v Řecku, doplněný o souvislosti historického vývoje tamního knižního průmyslu, popsat vzorce, které při pohledu na řecké překlady české literatury vyvstávají, a vyzdvihnout výrazná díla či hojně zastoupené autory. Vycházíme přitom z bibliografie knižních překladů z češtiny do řečtiny¹ sestavené na základě katalogů vybraných řeckých knihoven² a dalších zdrojů.³ Do bibliografického seznamu byly zahrnuty jak překlady, které vznikly záhy po českém vydání díla, tak pozdější překlady děl starších českých autorů. Autoři některých překladů překládají z češtiny pravidelně, jiní výjimečně, někteří přímo a jiní přes další jazyk. Existují nakladatelé, kteří se českou literaturou zabývají soustavněji, ačkoli pro většinu z nich to neplatí. Také kvalita vydaných knih je různá. Tyto aspekty rozebereme podrobněji níže.

-
- 1 Rákosníková (2022: Příloha). Seznam překladů je dostupný také na řecké verzi stránek Českého centra Athény v sekci Literatura (Λογοτεχνία), kde by měl být průběžně doplňován o další tituly (<https://athens.czechcentres.cz/el/literatura>).
 - 2 Řecká národní knihovna (Εθνική βιβλιοθήκη της Ελλάδος), Knihovna řeckého parlamentu (Βιβλιοθήκη της Βουλής), knihovna Goethe-Institutu Atény, soluňská městská knihovna (Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη – Δήμος Θεσσαλονίκης), Knihovna Filozofické fakulty Národní a Kapodistriasovy univerzity v Aténách (Βιβλιοθήκη Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ), Ústřední knihovna Aristotelovy univerzity v Soluni (Κεντρική Βιβλιοθήκη ΑΠΘ) a Knihovna Oddělení středověké řečtiny a novořečtiny Aristotelovy univerzity v Soluni (Βιβλιοθήκη Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών ΑΠΘ), knihovna Ústavu řeckých a latinských studií Univerzity Karlovy a Národní knihovna ČR.
 - 3 V době sestavování bibliografie jsme věděli o dvou existujících seznamech překladů z češtiny do řečtiny. Jeden sestavila pro své potřeby ředitelka Českého centra Athény Lucie Kuligová, druhý Martin Surovčák (2020). Důležitým zdrojem byla také databáze řecké knižní produkce Biblionet (<https://biblionet.gr>) a katalogy řeckých knihkupectví a antikvariátů. Z řeckých bibliografií jsme použili Kasinisovu (2013) knižní bibliografii literárních překladů do řečtiny pokrývající 19. a 1. pol. 20. stol. a několik bibliografií roční knižní produkce v Řecku sestavených Řeckou bibliografickou společností (Vivliografiki Etaireia tis Ellados 1975, 1976, 1977, 1979). Naše bádání se řídilo i rozhovory a korespondencí s řadou osob: mezi nimi byli nakladatelé Sotiris Metevelis, Aimilios Kaliakatsos, Giannis Chronopoulos, překladatelé Věra Klontza-Jaklová, Kostas Tsivos a Soňa Stamou-Dorňáková, syn překladatele Karolose Tsizeka Isidoros Tsizek, redaktor Aljaž Koprivnikar, autoři Kateřina Rudčenkova a Miloš Doležal, vdova po básníku Daliboru Peškovi Vlastimila Pešková a ředitelka Českého centra Athény Lucie Kuligová.

Situace na českém a řeckém knižním trhu

Dostupné informace o knižním trhu v Řecku i Česku jsou kusé.⁴ Řecké Národní centrum knihy (Εθνικό Κέντρο Βιβλίου), které vydávalo výroční zprávy o situaci v Řecku, bylo v roce 2013 zrušeno.⁵ V Česku jsou analogické zprávy vydávány teprve od roku 2011, ale obsahují i retrospektivní údaje.⁶ Z dostupných dat tak můžeme konstatovat, že v období 2005–2011 byl objem roční knižní produkce v Česku oproti řecké produkci až dvojnásobný⁷ (asi 10 000 titulů ročně).⁸ Velikost národního trhu souvisí s počtem čtenářů v zemi: podle dat zveřejněných Eurostatem patřilo Řecko v letech 2007 a 2011 mezi země s nejslabším zájmem o četbu v Evropské unii, jeho čtenářská obec tvořila méně než polovinu populace. Naopak Česko se v těchto hodnoceních zařadilo mezi evropskou špičku s podílem čtenářů okolo tří čtvrtin z celkové populace.⁹ Zato podíl překladů na celkové knižní produkci byl na začátku nového tisíciletí v obou zemích srovnatelný.¹⁰ Příliš se nelišilo ani postavení češtiny a novořečtiny na evropském trhu knižně vydávaných překladů, kde jim jakožto jazykům předlohy oběma patří minoritní role.¹¹

V současnosti, kdy již máme k dispozici bibliografie překladů mezi novořečtinou a češtinou v obou směrech, se můžeme pokusit o srovnání jejich objemu. Bibliografie Pavlína Šípové katalogizující překlady z řečtiny do češtiny z let 1864 až 2021 obsahuje 124 záznamů,¹² my jsme dohledali okolo sto šedesáti překladů opačným směrem,¹³ vydaných mezi lety 1920 a 2021. Toto srovnání je nicméně problematické, obzvlášť ze dvou důvodů. Zaprvé, ani jedna z bibliografií nezahrnuje výhradně knižní vydání (první obsahuje i některé překlady zveřejněné pouze na internetu, druhá zase samostatné otisky časopisecky vydaných překladů) a obsahově se liší i v dalších aspektech, např. zahrnutí opakovaných vydání, dotisků, děl více autorů z různých zemí atd. Zadruhé se může velmi lišit úplnost zdrojů, na jejichž základě byly bibliografie sestaveny. Naznačuje to již srovnání velikosti fondů národních knihoven, podle něhož Národní knihovna

4 Např. Pistorius et al. (2013: 31), Kasinis (2013: x).

5 Moskovou (2016).

6 Svaz českých knihkupců a nakladatelů. *Zprávy o českém knižním trhu* [online].

7 Pistorius et al. (2012: 5).

8 Banou (2012: 125).

9 Eurostat. *Persons Reading Books in the Last 12 Months by Sex and Age* [online]. [Posl. úpr. 8. 2. 2021].

10 Banou (2012: 196), Ava et al. (2020: 5).

11 Budapest Observatory (2011: 11–12).

12 Šípová (2021).

13 Rákosníková (2022: Příloha).

ČR disponuje desetkrát větším počtem knihovních jednotek než její řecký protějšek.¹⁴ Rovněž nakladatelské odvětví v obou zemích prošlo odlišným vývojem, určeným především historickými souvislostmi. O těch řeckých pojednáme podrobněji níže. Pro někdejší Československo je specifické, že veškeré vydávání překladové literatury v zemi bylo v padesátých letech zcela centralizováno a až do konce komunistického režimu podléhalo přísnému státnímu řízení.¹⁵

Historické pozadí vydávání české literatury v Řecku¹⁶

Nejstarší knižní vydání řeckého překladu české literatury vzniklo podle našeho zjištění v roce 1920 a je jím cestopis Václava Vratislava z Mitrovic. V roce 1935 vyšel v Řecku první z celé řady překladů *Osudů dobrého vojáka Švejka*, a to jsou pravděpodobně jediná dvě díla české krásné literatury, která v Řecku v 1. pol. 20. stol. knižně vyšla. Při posuzování tak malého zastoupení české literatury na řeckém trhu v tomto období je však třeba mít na paměti, že pokračující bádání by mohlo přinést informace o dalších vydaných překladech.¹⁷ Dále si musíme uvědomit, že řecký stát čítal (bez započítání diaspory) v roce 1920 pouze pět a půl milionu obyvatel,¹⁸ zatímco českých obyvatel žilo tehdy na českém území okolo sedmi milionů, tedy o čtvrtinu více.¹⁹ Ještě v roce 1951, v době prvního řeckého sčítání lidu na území již shodném s dnešním územím Řecké republiky, čítala tamní populace jen sedm a půl milionu.²⁰ V té době žilo na českém území přes devět milionů obyvatel.²¹

Ještě důležitější je však rozdíl mezi oběma zeměmi v míře gramotnosti, která byla v Řecku v roce 1920 nepoměrně nižší než u nás. Dle dostupných údajů tehdy více než polovina obyvatel Řecka neuměla číst a psát,²² kdežto negramotných Čechů bylo podle prvního poválečného sčítání lidu z roku 1921 jen méně než

14 Katsounaki (2020), Košanová (ed.) (2022: 52).

15 Janoušek a kol. (2007: 114).

16 Tento článek pomíjí překlady děl Franze Kafky. Zmiňuje sice i díla, která nebyla původně napsána česky, ale popularita Franze Kafky v zahraničí je jednoznačná a zde chceme vyzdvihnout ostatní české autory.

17 Například ani Kasínis (2013: xviii, xx) nepodává úplný přehled, neboť zde chybí nejstarší z námi dohledaných překladů. Srov. také Bočková Loudová (2021) k osobnosti Charikleie Karmitsi a jejím nevydaným nebo dosud nenalezeným překladům české krásné literatury v 1. pol. 20. stol.

18 Elliniki Statistiki Archi (2021: 50).

19 Český statistický úřad (2022a) a (2022b).

20 Elliniki Statistiki Archi (2021: 68).

21 Český statistický úřad (2022b).

22 Tsoukalas (1987: 393).

desetina jejich celkového počtu.²³ Z toho můžeme usoudit, že zatímco na českém území bylo v této době necelých sedm milionů potenciálních čtenářů, v Řecku jich bylo jen asi dva a půl milionu, tedy v poměru k Čechům pouze větší třetina. Nakladatelský průmysl sice po první světové válce v Řecku kvetl, ale nevyváženost vzrůstající nabídky a nedostatečné poptávky ho uvedla do krize ještě před začátkem té, která počínaje rokem 1929 postihla ekonomiky velké části světa.²⁴ Za diktatury Ioannise Metaxase pak tuto oblast výrazně utlumila tvrdá cenzura hraničící s honem na čarodějnice.²⁵

Přestože za války v Řecku zájem o knihy zesílil,²⁶ další vydání řeckých překladů české krásné literatury, která jsme dohledali, vznikla až v padesátých letech, a to za specifických společenských podmínek. Lukas Axelos píše o nízké kulturní úrovni řecké společnosti na konci padesátých let, způsobené mimo jiné přílivem málo vzdělaných obyvatel do měst.²⁷ V této době v Řecku zájem o knihy opět opadl na úroveň čtyřicátých či třicátých let, zčásti kvůli nekompromisnímu rozdělení čtenářů na levice a pravici.²⁸ Řeckou inteligenci již tehdy z většiny tvořili levicoví intelektuálové, stíhaní státními represemi.²⁹ Komunistická strana Řecka se po porážce v občanské válce začala výrazněji zabývat bojem na ideové a kulturní frontě,³⁰ k čemuž patřilo i založení exilového nakladatelství.³¹ Po většinu padesátých let sídlilo v Bukurešti. Jeho cílovou skupinou byli jak Řekové v emigraci a ve vlasti, tak i Západ³² a jeho produkci, zahrnující periodika, učebnice, beletrii socialistického realismu a další žánry, vévodily postupně vytvářené překlady základních děl marxismu-leninismu.³³ V roce 1951 vydalo toto nakladatelství překlad *Reportáže psané na oprátce* Julia Fučíka.³⁴ Náklad 3 000 výtisků, v němž překlad

23 [s.a.] (1927).

24 Giourgos (1999), Chrysovergis (1999a: 19).

25 Cenzura provázela řecký knižní průmysl po většinu 20. stol. V jeho první polovině se však zaměřovala nejprve na řeckou jazykovou otázku a posléze na otázku mravnosti, což podle nás nemohlo vydávání české literatury v Řecku výrazněji ovlivnit. Její možný dopad na vydávání českých překladů v tomto období jsme proto více nezkoumali. Giourgos (1999), Chrysovergis (1999b: 25–27).

26 Charis (1957).

27 Axelos (2008: 28–29).

28 Ibid.

29 Ioannidou (2016: 156), Axelos (2008: 22).

30 Matthaïou – Polemi (2003: 37).

31 Produkty těchto nakladatelských snah nesly z počátku označení Nakladatelství Svobodné Řecko (Εκδοτικό Ελεύθερη Ελλάδα), později Politické a literární nakladatelství (Πολιτικές και Λογοτεχνικές Εκδόσεις).

32 Matthaïou – Polemi (2003: 33, 41).

33 Ibid., 56, 62, 66.

34 Fučík (1951).

vyšel, je jeden z nejvyšších, jaké jsme u řeckých vydání české literatury (vyjma děl Milana Kundery) zaznamenali. Ve vysokých nákladech vycházela v nakladatelství i většina ostatních děl,³⁵ Fučíkova *Reportáž* se navíc v Řecku dočkala nejméně tři dalších vydání.³⁶ Kniha je snad vůbec nepřekládanějším dílem z české reportážní literatury.³⁷ Dle katalogu NK ČR byla dosud přeložena již nejméně do dvaceti pěti jazyků.

I v letech šedesátých byl počet českých knih vydaných v řeckém překladu malý a situace se změnila až po začátku diktatury junty, který také znamenal, jak uvádí Lukas Axelos, příliv „nové krve“ do nakladatelského odvětví a jeho větší pluralitu.³⁸ V tomto období vyšla v Řecku mimo jiné řada knih patřících do žánru faktografické literatury s tematikou československých událostí roku 1968.³⁹ Poslední čtvrtletí 20. stol. pak znamenalo skutečný rozmach knižního trhu a příznivá situace pokračovala až do světové ekonomické krize, která v Řecku způsobila mírný pokles produkce a obrat nakladatelů ke knihám se zaručeným komerčním úspěchem, ke klasickým titulům a dotiskům.⁴⁰ To se promítlo i v menším počtu vydaných překladů české literatury. Období před ekonomickou krizí a období zhruba posledních pěti let však bylo pro knižní trh pozitivní. Sotiris Metevelis z nakladatelství Estia je nazývá zlatými epochami knihy v Řecku.⁴¹ Tento náhled potvrzují i další nakladatelé, kteří navzdory pandemii a karanténám zmiňují nárůst odvětví v roce 2020 o 6 %, zajištěný jednak dostatečně pružnou reakcí nakladatelství na ztížené podmínky prodeje a produkce, stabilním zájmem „tvrdého čtenářského jádra“ a také příchodem nových čtenářů.⁴² Zlepšení situace opět odpovídá i zvýšený počet vydání českých děl.

Zobrazíme-li na časové ose všechna první vydání řeckých knižních překladů české krásné literatury, vznikne nám následující schéma (obr. 1). Vzhledem k tomu, že nemůžeme sestavený seznam knih s jistotou považovat za úplný, a protože řada zahrnutých děl leží na pomezí beletrie a jiného literárního žánru

35 Matthaïou – Polemi (2003: 112).

36 Fučík (1954), (1963) a (2014).

37 Lukavec (2020).

38 Axelos (2008: 55, 79 ad.).

39 Např. [s.a.] (1968), [s.a.] (1972), [s.a.] (1975).

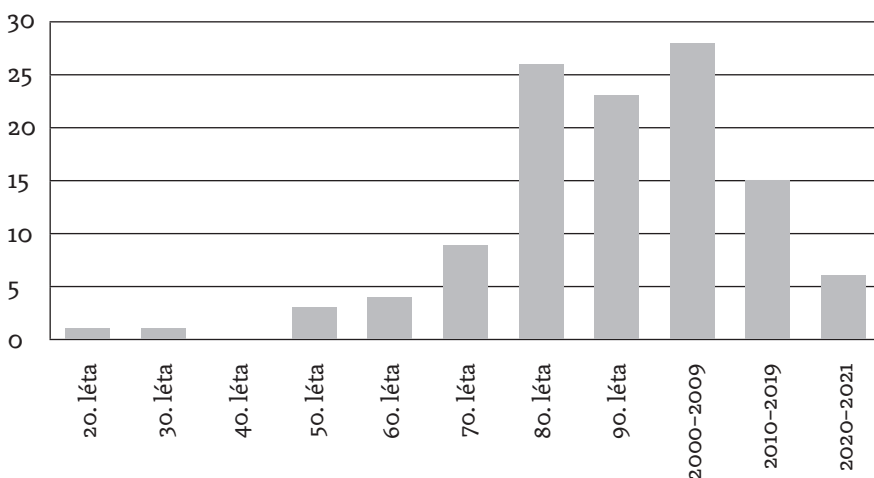
40 Banou (2012: 293). Konkrétním příkladem překladu, jehož vydání zastavil příchod ekonomické krize, je kniha Michala Viewegha *Vybíjená*, přeložená Soňou Stamou-Dorňákovou pro nakladatelství Kastaniotis. Nakladatelství vydání odložilo, protože nezískalo finanční podporu od českého Ministerstva kultury. Rozhovor se Soňou Stamou-Dorňákovou, 16. 5. 2022, Atény.

41 Rozhovor se Sotirisem Metevelisem, PR manažerem nakladatelství Estia, 1. 2. 2022, Atény.

42 Lifoteam (2021).

(například již zmíněná Fučíkova *Reportáž*), případně se jedná o díla více autorů nejen českého původu, zvolili jsme méně podrobné zobrazení po desetiletích, abychom nevytvořili zavádějící obraz.⁴³ Vzhledem k neúplným informacím o velikosti celku národní knižní produkce také z následujícího grafického znázornění nemůžeme činit závěry o případných proměnách postavení české literatury v Řecku.

Obr. 1: Chronologický přehled prvních vydání překladů české krásné literatury do řečtiny

Nakladatelé, subvence, jazyk předlohy a opakované překlady

Je zajímavé, že pro více než třetinu nakladatelství, která vydala řecké překlady děl českých autorů, znamenala tato vydání ojedinělé setkání s českou literaturou. Méně než polovina z nich vydala víc než dvě česká díla a jen velmi málo řeckých nakladatelství se českou literaturou zabývá či zabývalo systematictěji. Nejvýraznější je v tomto ohledu nakladatelství Estia, které se však zaměřuje výhradně na spisovatele Milana Kunderu, jehož díla zde vycházejí opakovaně v nových vydáních i nových překladech.⁴⁴ Mnohá díla Milana Kundery rovněž

43 Na ose jsme také nezobrazili samostatné otisky časopiseckých překladů Karolose Tsizeka, které obsahují vždy jen malou ukázkou z děl překládaných autorů.

44 Rozhovor se Sotirisem Metevelisem, 1. 2. 2022, Atény. Viz Kundera (1986), (1988), (1991), (1995), (1996), (1998), (2001), (2002a), (2002b), (2004), (2005), (2006), (2007), (2010), (2011), (2014), (2016), (2019) a (2022).

vydalo nakladatelství Odysseas (Οδυσσεάς), třetí nejaktivnější co do zprostředkování české literatury Řekům.⁴⁵ Z jeho produkce pocházejí například také překlady děl Ivana Klímy a Pavla Kohouta.⁴⁶ Jména těchto autorů taktéž vévodí jinak rozmanité řadě českých děl, která vydalo nakladatelství Kastaniotis (Καστανιώτης).⁴⁷ To se ve vydávání české literatury v Řecku řadí na druhé místo.⁴⁸

Významnou otázkou spojenou s překlady českých autorů do řečtiny je, z jakého jazyka byla jejich díla přeložena. Z děl zobrazených na časové ose výše (obr. 1) budeme nyní reflektovat pouze ta, která byla původně napsána česky, a pomineme tudíž např. překlady děl Milana Kundery vytvořené z francouzské předlohy.⁴⁹ Informaci o jazyku předlohy jsme hledali ve všech dostupných vydáních každého překladu, a to ať už na titulním listě, v impresu nebo v doprovodných textech. V mnoha případech jsme jazyk předlohy znali z jiných zdrojů, například od blízkých daného překladatele. U překladatelů, u kterých byla většina překladů označena jako práce podle české předlohy, jsme za překlady z češtiny považovali i ty zbylé, u nichž žádná informace uvedena nebyla.

Když jsme uvážili takovou skupinu překladů, zjistili jsme, že jen u poloviny překladů českých autorů se dá předpokládat vznik na základě české předlohy. Zhruba u deseti procent je uveden jiný jazyk (němčina, angličtina nebo francouzština), u zbylých děl jazyk uveden není. Lze předpokládat, že se nakladatel rád „pochlubí“, pokud překladatel pracoval s původní předlohou, a naopak „nepřizná“ nepřímý překlad. Pokud je tento předpoklad správný, pak většina děl, u nichž jazyk předlohy není uveden, byla přeložena z cizojazyčných předloh. Chtěli jsme také ověřit hypotézu, že poměrné zastoupení překladů vzniklých přímo z české předlohy se v poslední době zvýšilo. Když jsme však zhodnotili pouze překlady vzniklé po přelomu tisíciletí, poměr českých a cizojazyčných předloh se oproti výše uvedenému v základních rysech nelišil.

45 Kundera (1979), (1980), (1982) a (1984).

46 Klíma (1995) a (1997) a Kohout (1986).

47 Klíma (2009) a Kohout (2000), (2003), (2005), (2008) a (2021).

48 Poslední z nakladatelství je podle údajů uvedených v jednotlivých vydáních nejčastějším příjemcem vnější finanční podpory na činnost v oblasti vydávání překladů české literatury. Získalo ji na vydání alespoň čtyř překladů. Ve více než jednom případě získaly podporu také nakladatelství Alexandria (Αλεξάνδρεια) a Vakchikon (Βακχικόν). Údaje o podpoře jsme našli celkem ve dvanácti vydáních překladů. Sedmkrát ji udělilo české Ministerstvo kultury, v ostatních případech to byly instituce EU a další subjekty.

49 Většina těchto Kunderových překladů obsahuje poznámku, že použitou francouzskou předlohu zkontroloval a schválil sám autor. U zbývajících nebylo možné určit, zda také vycházely z autorizované předlohy, a pro jednoduchost jsme předpokládali, že ano.

Některá česká díla byla do řečtiny přeložena vícekrát. Velice výrazným jevem jsou překlady *Osudů dobrého vojáka Švejka*, kterých jsme našli celkem osm (dramatizace a upravené verze pro mladší čtenáře nepočítaje).⁵⁰ Je to nesrovnatelně víc, než kolikrát byl román – či alespoň jeho první díl – přeložen například do angličtiny (třikrát), němčiny (třikrát) a francouzštiny (dvakrát). Důvody mohou být různé, například otázka autorských práv. Nevylučujeme však ani možnost, že by podrobnější analýza mezi překlady odhalila částečné plagiáty. Opakovaně byly přeloženy také některé Haškovy povídky⁵¹ i některé básně vybraných autorů.⁵² Ve snaze nabídnout čtenářům vyšší kvalitu i z důvodu osobních ambic překladatele vytvořit ucelené překladatelské dílo vydává nakladatelství Estia (Εστία) nové překlady již přeložených děl Milana Kundery z dílny Giannise I. Charise.⁵³ Kromě toho byla dvakrát přeložena ještě díla dalších čtyř autorů: Jana Mukařovského, Václava Havla, Bohumila Hrabala a Pavla Kohouta.⁵⁴

Čeští autoři a díla krásné literatury v řeckých překladech a jejich překladatelé

Nejstarší námi dohledaný překlad, z roku 1920, je převodem cestopisu šlechtice Václava Vratislava z Mitrovic, jenž byl na konci 16. stol. vězněn v Konstantinopoli jako člen poselstva vyslaného Rudolfem II. k sultánovi Muradovi III. Překlad vznikl z jeho anglické verze vytvořené a řeckému nakladateli darované Mitrovicovými potomky.⁵⁵ Podle předmluvy byla kniha nakladatelem považována za zajímavou spíše popisem osmanské říše než vztahem k Čechám.⁵⁶

O patnáct let později vyšlo v Řecku v pořadí druhé dílo české krásné literatury, a sice první z řeckých překladů *Osudů dobrého vojáka Švejka*. Překlad vycházel nejprve na pokračování v deníku Komunistické strany *Rizospastis* (Ριζοσπάστis) s podtitulem „protiválečný román“ („αντιπολεμικό ρομάντζο“).⁵⁷ V roce 1935

50 Např. Hašek (1997), Hašek (2014).

51 Např. všechny povídky ve výboru *Περιπέτειες στον κόκκινο στρατό* (Hašek 2015) byly vydány již jako součást výboru *Τα μυστικά της παραμονής μου στην Ρωσία* (Hašek 1987).

52 Např. Holubovu báseň „Pět minut po náletu“ (*Achilles a želva*) najdeme ve čtyřech různých překladech. Holub et al. (1999), Herbert – Holub (2001), Holub (1979) a Kyzirikos (1971).

53 Rozhovor se Sotirisem Metevelisem, 1. 2. 2022, Atény.

54 Mukařovský ([1979]) a (2010), Havel (1977) a (2009), Hrabal (1968) a (1995), Kohout (1986) a (2008).

55 Václav Vratislav z Mitrovic (1920: iii).

56 Ibid.

57 Hašek (1934).

vyšel knižně jako první počín nově založeného nakladatelství těchto novin. Nejstarší datované vydání dalšího překladu je z roku 1954. Pravděpodobně v letech 1966–1967⁵⁸ přeložila román Rene Psyroukisová a v letech 1973, 1978, 2000 a 2017 vznikly další překlady. Existuje ještě jeden překlad, který se nám nepodařilo datovat. Již po základním přehlédnutí můžeme formulovat hypotézy, z jakého jazyka překladatelé překládali, zda opisovali ze starších řeckých verzí a jak povedená je jejich práce. Naše zběžná analýza například naznačuje, že z češtiny překládala pouze Rene Psyroukisová. První překlad (1935) a nejméně jeden další (1978) vznikly z francouzské verze Jindřicha Hořejšího, který výrazně upravil incipit románu. V druhém nejstarším překladu (1954) i třech dalších (2000, 2017 a [po 1986]) je hospoda „U kalicha“ pojmenována „Damilana“ (Δαμιλάνα či Νταμιλάνα), což je pravděpodobně překlep řeckého „δαμιζάνα“, „demižon“ (a nejspíš ekvivalent Selverova anglického překladu názvu hospody „Flagon“, tedy „Džbán“). To by naznačovalo, že autoři tří pozdějších verzí opisovali z verze z roku 1954. Podrobnější analýza překladů je však nad rámec tohoto článku.

Překladatelka zřejmě jediného překladu *Osudů dobrého vojáka Švejka* z české předlohy, Rene Psyroukisová, byla dcerou Francouze a Řekyně. Studovala v Praze, kde se seznámila i se svým mužem, historikem Nikosem Psyroukise. Oba manželé trpěli pronásledováním ze strany řeckého státu a za vlády junty byli dokonce internováni na ostrově Gyaros.⁵⁹ O době po návratu z vyhnanství Psyroukis vypráví: „Ale když nás vytáhli z ostrova Jury, situace byla ještě těžší. [...] Co se týče práce, ani se neptejte. Tehdy jsme za kousek chleba překládali, na co jsme narazili.“⁶⁰ Do tohoto období spadá například Psyroukisové první řecký překlad díla Bohumila Hrabala, jeho *Ostře sledovaných vlaků* (1968), který vznikl již tři roky po českém vydání a rok před Oscarem oceněnou filmovou adaptací. Psyroukisová přeložila čtyři z celkem šesti do řečtiny přeložených Hrabalových samostatně vydaných děl. Kromě jejích dalších překladů je zajímavá také knižka aforismů, vtipů a krátkých próz vybraných z českého periodika *Plamen*, tribuny tzv. pražského jara, zakázaného po invazi v roce 1968. Psyroukisová darovala čísla tohoto periodika majiteli nakladatelství Stigmi (Στιγμή), kterého zaujaly především ilustrace. Požádal tedy překladatelku o vytvoření výboru, který vydal v roce 1984 ve velmi kvalitním provedení jako jednu z prvních knih svého nakladatelství.⁶¹ Knižka se v roce 2007 dočkala i druhého vydání.

58 Michailidou – Nikolaou (2008).

59 Hrabal (2008: 9–11).

60 Meletopoulos – Goranitis (1998: 10).

61 Rozhovor s Aimiliosem Kaliakatsosem, ředitelem nakladatelství Stigmi, 19. 3. 2022, Atény.

Od Jaroslava Haška byla do řečtiny kromě již zmíněných *Osudů* přeložena také celá řada jeho povídek. Těchto krátkých humoristických a satirických povídek napsal Hašek za svůj život pro různá periodika stovky. Řecký čtenář se může seznámit s celkem asi sto padesáti různými povídkami, třicet z nich bylo přeloženo či vydáno dokonce opakovaně. Přeloženy byly i povídky z cyklu *Velitelem města Bugulmy*, které čerpají z Haškových zážitků z pobytu v Rusku. Vydány byly po jeho návratu do Čech a bývají nejčastěji spojovány s jeho následujícím dílem, románem o Švejkovi.⁶² Čtyři z těchto řeckých povídkových sbírek přeložil Lambros Petsinis, který byl činným členem rumunského komunistického exilu.⁶³

Dílo Karla Čapka bylo v Řecku poprvé představeno až s velkým časovým odstupem od prvního českého vydání. Překladatel Karolos Tsizek, o jehož zásadním přínosu se ještě zmíníme ve vztahu k překladům poezie, převedl do řečtiny v roce 1962, tedy čtyřicet let po českém vydání, úryvek z dramatu *Ze života hmyzu* bratří Čapkových. Další samostatně vydaný překlad Čapkova díla je datován až o dvacet let později (*Válka s mloky*, *Ο Πόλεμος με τις Σαλαμάνδρες*, 1983).⁶⁴ Jeho překladatel Dimosthenis Kourtovik, spisovatel a literární kritik,⁶⁵ v předmluvě píše, že je tento český spisovatel v Řecku téměř neznámý.⁶⁶ Dnes, kdy existuje celkem sedm překladů Čapkova díla, již toto tvrzení neplatí.

Výraznějšího zastoupení se v Řecku dostalo také autorům Ivanu Klímovi a Pavlu Kohoutovi. V předmluvě k prvnímu řeckému překladu svého díla, vydanému v roce 1995, Klíma píše: „Nedávno jsem si v rozhovoru s jedním řeckým novinářem postěžoval, že Řecko je poslední evropská země, kde ještě nebylo vydáno moje dílo...“⁶⁷ Dnes již bylo do řečtiny přeloženo šest z jeho děl, většina z nich již v devadesátých letech a dvě po přelomu tisíciletí.⁶⁸ Do řečtiny bylo převedeno také pět románů Pavla Kohouta, z nichž tři přeložila Soňa Stamou-Dorňáková. Ta spisovatele poznala i osobně a darovala mu svůj český překlad knihy *Psí matka* řeckého spisovatele Pavlose Matesise, podle níž pak Pavel Kohout vytvořil dramaturgii.⁶⁹

62 Fořt (2016: 185).

63 [s.a.] (1996).

64 Přísně vzato bychom měli uvést ještě o tři roky starší, ale nepříliš kvalitně zpracovaný výbor z *Devatero pohádek*, Čapek ([1980]).

65 Intzempelis (2020).

66 Předmluvu citujeme z pozdějšího vydání překladu: Čapek (1991: 5).

67 Klíma (1995: 7).

68 Klíma (1995), (1997), (1998), (1999), (2007) a (2009).

69 Kohout byl před olympijskými hrami pořádanými v roce 2004 v Aténách přizván k napsání románu s názvem *Global Novel*, který vznikl jako kolektivní dílo několika

Vzmemeli u Milana Kundery v potaz jeho české i francouzské dílo, pak je jednoznačně do řečtiny nejprekládanějším českým autorem. Nejstarší překlad (román *Žert*) vyšel v roce 1971 v nakladatelství Kalvos (Κάλβος), založeném v době junty, které rovněž vydalo některé z překladů manželů Psyroukisových. V následujícím období vycházely Kunderovy překlady především v nakladatelství Odysseas.⁷⁰ Nová kapitola řeckých překladů děl Milana Kundery začala s činností překladatele Giannise I. Charise, známého v Řecku též jako autora novinových sloupků o jazyce.⁷¹ V jeho překladu z francouzštiny vyšlo v nakladatelství Estia dnes již patnáct Kunderových knih a nejméně jeden další se připravuje.⁷² V tiráži těchto vydání typicky najdeme poznámku o spolupráci se spisovatelem, který překlad autorizoval, a často i vyjádření jeho vděku za kvalitní překladatelskou práci.⁷³ Charisův překlad sbírky esejů *Une rencontre* byl v roce 2011 vyznamenán cenou Evropského centra pro literární překlad a humanitní vědu.⁷⁴ Druhým nejplodnějším autorem překladů Kunderova díla byl Andreas Tsakalis, který strávil nějaký čas na studiích v Československu⁷⁵ a přímo z češtiny přeložil jeho původně česky psaná prozaická díla i jednu básnickou sbírku.

Kunderovo dílo bylo do řečtiny vyjma raných sbírek básní (*Člověk zahrada širá*, 1953, *Poslední máj*, 1955 a *Rok k roku vrší se*, 1955), jedné divadelní hry (*Ptákovina*; knižně 2015), tří povídek⁷⁶ a některých esejů⁷⁷ přeloženo celé a často dvakrát. V řečtině existují i některá z jeho děl, která nikdy nevyšla česky:

spisovatelů z různých zemí. Podnět k jeho sepsání přišel od řeckého spisovatele Giorgise Skourtise a projekt – náročný především na realizaci překladů mezi všemi jedenácti jazyky – autoři předem společně naplánovali. Kniha měla být vydána ve všech zemích jejich původu, ale pro malý úspěch k tomu zjevně nedošlo. Rozhovor se Soňou Stamou-Dorňákovou, 16. 5. 2022, Atény.

70 Bylo by zajímavé zjistit, zda byla při vydávání prvních řeckých překladů Kunderova díla respektována autorská práva. Kvalita velké části překladů není dle zběžného nahlédnutí ani osobních názorů čtenářů vysoká. Rozhovor se Sotirisem Metevelisem, 1. 2. 2022, Atény.

71 Jeho sloupky vyšly i knižně, např. Charis (2003).

72 Konkrétně je to nový překlad knihy *L'art du roman*. Rozhovor se Sotirisem Metevelisem, 1. 2. 2022, Atény.

73 Např. Kundera (2004).

74 CEATL News (2011).

75 Biblionet. The Greek Books in Print [online].

76 České soubory *Směšné lásky* (1963), *Druhý sešit směšných lásek* (1965) a *Třetí sešit směšných lásek* (1968) obsahují dohromady deset povídek, z nichž v řečtině vyšlo jen sedm, publikovaných v prvním francouzském vydání.

77 „Liška Bystrouška, drásavá idyla“ a „Nepřavděpodobný osud“ (*Můj Janáček*, 2004) a „Umění věrnosti“ (*Kastrující stín svatého Garty*, 2006).

romány *La lenteur* (*Pomalost, Η βραδύτητα*) a *L'identité* (*Totožnost, Η ταυτότητα*) a soubory esejů *Le rideau* (*Ορονα, Ο πέπλος*) a *Les testaments trahis* (*Zrazené testamenty, Οι προδομένες διαθήκες*).⁷⁸ Je to spisovatel pro nakladatelství vděčný, jak dokazují desetitisícové náklady a opakovaná vydání a dotisky. Jeho nejznámější román, *Nesnesitelná lehkost bytí*, se již v prvním řeckém překladu dočkal třiatřiceti dotisků.⁷⁹ U některých románů také pozorujeme, že nová vydání (či dotisky) přicházejí s pouhým měsíčním odstupem.⁸⁰ Milan Kundera je dnes „autorem číslo jedna“ nakladatelství Estia,⁸¹ které s autorem začalo spolupracovat v roce 1986 a v posledním čtvrtstoletí jeho dílo v Řecku téměř výhradně vydává.⁸² Nakladatelství, založené v roce 1901, je nejstarším fungujícím řeckým nakladatelstvím vůbec. Díky kvalitě své produkce se těší postavení jednoho z nejuznávanějších řeckých podniků.⁸³

Ze sto jedenácti autorů vybraných Českým literárním centrem jako reprezentanti kvalitní současné české literatury⁸⁴ bylo do řečtiny přeloženo šest. Od Patrika Ouředníka byla do řečtiny převezena asambláž evropských událostí 20. stol. *Europeana*, nejprekládanější české dílo po roce 1989, a jeho původně francouzsky napsaný román *La fin du monde n'aurait pas eu lieu* (*Konec světa se prý nekonal, Το τέλος του κόσμου δεν θα είχε συμβεί*, 2022).⁸⁵ Kostas Tsivos přeložil romány *Žitkovské bohyně* Kateřiny Tučkové (2019) a *Hana Aleny Mornštajnové* (2020). Poslední jmenovaná svou knihu na podzim 2021 osobně představila na Mezinárodním veletrhu knihy v Soluni. Relativně mladé nakladatelství Vakchikon (založeno 2012) vydalo román *Jezero* Biancy Bellové (*Λίμνη*, 2021), vyznamenaný Genou Evropské unie za literaturu a těšící se tak propagaci na evropské úrovni. Nakladatelství vydalo také výbor básní Kateřiny Rudčenkové (2020). Do řečtiny byla v roce 2022 rovněž přeložena novela *Chladnou zemí* (2009) Jáchyma Topola z prostředí Terezína, která se již dočkala překladů do více než 20 jazyků.⁸⁶ Kromě autorů vyzdvížených Českým literárním centrem bychom mezi kvalitní českou současnou literaturu přeloženou do řečtiny zařadili ještě novelu *Jozova Hanule* již zesnulé Květy Legátové. V roce 2007, čtyři

78 K červnu 2022, podle Databáze knih (www.databazeknih.cz).

79 Informace uvedena v impresu: Kundera (2016).

80 Například Charisův překlad *L'ignorance* (2000, *Nevědění*) byl poprvé vydán v červenci 2001, podruhé v srpnu 2001 a pak v říjnu téhož roku. V roce 2018 vyšlo už jedenácté vydání.

81 Rozhovor se Sotirisem Metevelisem, 1. 2. 2022, Atény.

82 Karakatsouli (2011: 273).

83 *Ibid.*, 13.

84 Viz www.czechlit.cz/cz/vybrani-autori [4. dubna 2022].

85 České literární centrum [online], Ouředník (2005) a (2022).

86 Topol (2022).

roky poté, co ji proslavila na Oscara nominovaná filmová adaptace, ji do řečtiny přeložila Soňa Stamou-Dorňáková.

Kniha *Twelve Little Cakes* je autobiografie a první anglicky psané dílo české básnířky a spisovatelky Dominiky Dery. V úvodu k jejímu rozhovoru pro Český rozhlas čteme: „Kniha také slouží díky autentickému a neotřelému pojetí jedné etapy československých dějin jako učební materiál na amerických školách. [...] Přeložena do pěti jazyků a čtena na třech kontinentech, kniha paradoxně není k dostání na českém trhu,“⁸⁷ což platí dodnes. Do řečtiny byla přeložena již rok po anglickém vydání (2005). Dále byly v nakladatelství Historical Quest vydány čtyři historické romány Vlastimila Vondrušky v řeckém překladu.⁸⁸

Z českých básníků se takové pozornosti jako Kateřině Rudčenkové, tedy samostatného výboru, dostalo již jen Jaroslavu Seifertovi a Miroslavu Holubovi. Výbor básní druhého z nich přeložil řecký básník Spyros Tsaknias (1979). Básně Miroslava Holuba, který je překladatelsky velmi přístupný,⁸⁹ i dalších českých autorů jsou součástí různých řeckých výborů ze světové poezie. Mezi ně patří antologie usilující o podání úplného přehledu poetické tvorby ve vybrané oblasti a období (např. z dílny překladatele Sotirise Gyftakise)⁹⁰ i skromnější soubory sebraných překladů od osobností majících své místo v oblasti řecké literatury (např. Giorgose Savvidise). Nakladatelství Vakchikon vydalo v roce 2019 v edici Antologie mladé poezie (*Ανθολογίες Νέων Ποιητών*) dvojjazyčný výbor z díla mladých českých básníků.⁹¹ Jak nicméně autoři přiznávají přímo v doprovodných textech či nepřímo v bibliografiích, většina výše zmíněných výborů nebyla přeložena z češtiny,⁹² a proto považujeme za tak významnou práci překladatele Karolose Tsizeka.

V Soluni Karolos Tsizek spolupracoval, kromě řady dalších aktivit, s básníkem Dinosem Christianopoulosem na literárním časopise *Diagonios* (*Διαγώνιος*),⁹³ pro nějž na přelomu padesátých a šedesátých let přeložil vybrané básně Petra Bezruče, Josefa Hory a Jiřího Wolkera, vydané i jako samostatné otisky. Totéž později udělal i s vybranými básněmi Jana Skácela a Dalibora Peška, tentokrát však pro periodikum *Bilieto* (*Μπιλιέτο*). Snažili jsme se zjistit, jak si tyto

87 Mullen (2012).

88 Vondruška (2021), dále viz <https://www.historical-quest.com/synergates/1330-vlastimil-vondruska.html>.

89 Novická (2021).

90 O jejich hodnotě napovídají již chyby v zápisu jmen českých autorů, např. „Jan Swatopluk Machar“. Gyftakis (2008: 112).

91 Koprivnikar (ed.) (2019).

92 Např. Karavitis (1988).

93 Rozhovor s Isidorosem Tsizekem, synem Karolose Tsizeka, 28. 11. 2021, Soluň.

autory zvolil, především pak v Česku méně známého strakonického básníka Dalibora Peška. Karolos Tsizek v dětství prožil jeden rok ve Volyni a po letech se pak, pravděpodobně skrze staré rodinné kontakty, sháněl po někom, kdo by mu z Čech zasílal opisy vybraných básní. Takto byl propojen s manželi Peškovými, kteří s ním pak nejméně rok a půl korespondovali, poslali mu opisy básní Josefa Hory a dalších, slovník a také sbírky Dalibora Peška.⁹⁴ Korespondence je dnes součástí překladatelova archivu v Řeckém literárním a historickém archivu v Soluni (ELIA-MIET). Zajímavá je především jako důkaz Tsizekovy pečlivosti, protože jejím hlavním obsahem je hledání řešení různých překladatelských otázek. Kromě těchto prací je Tsizek také autorem samostatného výboru poezie Jaroslava Seiferta (2003).

S velkou pečlivostí byla zjevně vytvořena také objemná antologie české a slovenské poezie připravená básníkem Giannisem Ritsosem, jejíž náklad byl však z velké části na státní rozkaz zničen. Pracovat na ní začal v době prvního ze dvou pobytů v Československu, které na začátku šedesátých let uskutečnil v rámci cest po zemích východního bloku.⁹⁵ Tehdy vydal také antologii poezie rumunské. V předmluvě popisuje, že mu Svaz československých spisovatelů poskytl překlady básní do jiných jazyků doplněné četnými vysvětlujícími poznámkami o různých aspektech každé básně a že na překladech intenzivně spolupracoval s československými odborníky.⁹⁶ Antologii vydalo v roce 1966 tehdy mladé levicově orientované nakladatelství Themelio (Θεμέλιο).

Z českého dramatu nebylo v Řecku knižně vydáno mnoho překladů, zato tu je několik autorů zastoupeno hned dvěma díly, a sice Karel Čapek,⁹⁷ Milan Kundera⁹⁸ a Pavel Kohout.⁹⁹ Dvou různých překladů se dočkalo drama *Vyrozumění* Václava Havla (viz pozn. č. 54). Knižně vydané překlady dramát nám však jistě dávají jen velmi neúplnou představu o tom, jak je česká divadelní tvorba zprostředkovávána divákům na řeckých divadelních scénách.¹⁰⁰

94 Rozhovor s Vlastimilou Peškovou, 11. 1. 2022, Strakonice.

95 Pro více informací o Ritsosových cestách do Československa a o procesu a metodě tvorby antologie viz Keslová (2013).

96 Ritsos (1966: 375).

97 Již jsme zmínili Tsizekův překlad úryvku z dramatu *Ze života hmyzu*, dále bylo v Řecku vydáno drama *R.U.R.*, viz Čapek (2013).

98 Přeloženy byly jeho hry *Majitelé klíčů* (Kundera 1983b), a *Jakub a jeho pán*, která vyšla dokonce ve dvou překladech (Kundera 1983a, Kundera 2002a).

99 *Cesta kolem světa za 80 dní* (Kohout 1992) a *Ubohý vrah* (Kohout 1995).

100 Dokládají to např. novinové recenze divadelních představení, viz Mikelidis (1991). Podle webových stránek literární agentury Pluh také koupila v roce 2018 divadelní společnost Axana (Αξάνα) práva na uvedení románu *Europeana*.

Závěrem

U převodu mezi malými jazyky, jako jsou čeština a řečtina, není překvapivé, když existující překlady nepodávají zcela reprezentativní obraz daných literatur. Často takové zprostředkování závisí na úsilí jednotlivců. Přesto, jak jsme ukázali, mají řečtí čtenáři možnost seznámit se s rozmanitým množstvím českých děl, a to zčásti v kvalitních překladech. Naše bibliografie může sloužit jako východisko pro jejich hlubší analýzu.

Bibliografie

- Ava et al. 2020. *Zpráva o českém knižním trhu 2019/2020* [online]. Dostupné z: <https://www.sckn.cz/zpravy-o-ceskem-kniznim-trhu> [16. dubna 2022].
- Axelos, L. 2008. *Ekdotiki drastiriotita kai kinisi ton ideon stin Ellada. Mia kritiki prosengisi tis ekdotikis drastiriotitas sta chronia 1960-1981*. Athina. [Αξελός, Λ. 2008. *Εκδοτική δραστηριότητα και κίνηση των ιδέων στην Ελλάδα. Μια κριτική προσέγγιση της εκδοτικής δραστηριότητας στα χρόνια 1960-1981*. Αθήνα.]
- Banou, Ch. 2012. *To epomeno vima tou Goutemvergiou. Oi ekdotiko oi kai stin Ellada stis arches tou 20^{ou} aiona*. Athina. [Μπάνου, Χ. 2012. *Το επόμενο βήμα του Γουτεμβέργιου. Οι εκδοτικοί οίκοι στην Ελλάδα στις αρχές του 20^{ου} αιώνα*. Αθήνα.]
- Bočková Loudová, K. 2021. *Za vším hledej ženu: Charikleia Šťastná jako první překladatelka z češtiny do novořečtiny. Neograeca Bohemica 21* [online], 83-90, doi.org/10.5817/NGB2021-1-10.
- Fořt, B. 2016. *Velitelem města Bugulmy?* In F. Podhajský (ed.), *Fikce Jaroslava Haška*. Praha, 185-199.
- Giourgos, K. 1999. *To elliniko vivlio, 1900-1940. I kathimerini. Epta imeres. Aferoma 9. 5. 1999, 2*. [Γιούργος, Κ. 1999. *Το ελληνικό βιβλίο, 1900-1940. Η Καθημερινή. Επτά ημέρες. Αφιέρωμα 9. 5. 1999, 2*.]
- Charis, G. 2003. *I glossa, ta lathi kai ta pathi*. Athina. [Χάρης, Γ. 2003. *Η γλώσσα, τα λάθη και τα πάθη*. Αθήνα.]
- Charis, P. 1957. *Yparchei „krisi“? (Fainomena kai arithmoi). Eleftheria 7. 2. 1957, 1*. [Χάρης, Π. 1957. *Υπάρχει «κρίση»; (Φαινόμενα και αριθμοί)*. *Ελευθερία* 7. 2. 1957, 1.]
- Chrysovergis, G. 1999a. *I krisi tou vivliou sta 1930. I Kathimerini. Epta imeres. Aferoma 9. 5. 1999, 19-20*. [Χρυσοβέργης, Γ. 1999a. *Η κρίση του βιβλίου στα 1930. Η Καθημερινή. Επτά ημέρες. Αφιέρωμα 9. 5. 1999, 19-20*.]
- Chrysovergis, G. 1999b. *Oi dioxeis tou vivliou (1900-1940). I Kathimerini. Epta imeres. Aferoma 9. 5. 1999, 25-27*. [Χρυσοβέργης, Γ. 1999b. *Οι διώξεις του βιβλίου (1900-1940)*. *Η Καθημερινή. Επτά ημέρες. Αφιέρωμα 9. 5. 1999, 25-27*.]
- Intzempelis, E. 2020. *Dimosthenis Kourtovik: synentefxi ston Elpidoforo Intzempeli. Diastixo 14. 10. 2020*. [Ιντζέμπελης, Ε. 2020. *Δημοσθένης Κούρτοβικ: συνέντευξη στον Ελπίδοφόρο Ιντζέμπελη*. *Diastixo 14. 10. 2020*.] [online]. Dostupné z: <https://diastixo.gr/sinentefxeis/ellines/15062-dimosthenis-koyrtovik> [16. března 2022].
- Ioannidou, A. 2016. *I eisagogi tis sovietikis logokrisias stin Ellada: Tria parallila „episodesia“ sti logotechniki zoi Elladas kai ESSD*. In Ch. Petsini – D. Christopoulos (eds.), *I logokrisia stin Ellada*. Athina, 156-163. [Ιωαννίδου, Α. 2016. *Η εισαγωγή της σοβιετικής λογοκρισίας στην Ελλάδα: Τρία παράλληλα «επεισόδια» στη λογοτεχνική*

- ζωή Ελλάδας και ΕΣΣΔ. Στο Χ. Πετσίνη – Δ. Χριστόπουλος (επιμ.), *Η λογοκρισία στην Ελλάδα*. Αθήνα, 156–163.]
- Janoušek, P. a kol. 2007. *Dějiny české literatury 1945–1989. II. 1948–1958*. Praha.
- Karakatsouli, A. 2011. *Sti chora ton vivlion. I ekdotiki istoria tou Vivlioroleiou tis Estias, 1885–2010*. Athina. [Καρακατσούλη, Α. 2011. *Στη χώρα των βιβλίων. Η εκδοτική ιστορία του Βιβλιοπωλείου της Εστίας, 1885–2010*. Αθήνα.]
- Kasinis, G. K. 2013. *Vivliografia ton ellinikon metafraseon tis xenis logotechnias. 19.–20. ai. Aftoteleis ekdoseis. Tomos Defteros (1901–1950)*. Athinai. [Κασίνης, Γ. Κ. 2013. *Βιβλιογραφία των ελληνικών μεταφράσεων της ξένης λογοτεχνίας. 19^ο-20^ο αι. Αυτοτελείς εκδόσεις. Τόμος Δεύτερος (1901–1950)*. Αθήναι.]
- Katsounaki, M. 2020. Stavros Zoumpoulakis stin „K“: Den echoume Ethniki Vivliothiki... *Kathimerini* 22. 12. 2020. [Κατσουνάκη, Μ. 2020. Σταύρος Ζουμπουλάκης στην «Κ»: Δεν έχουμε Εθνική Βιβλιοθήκη... *Καθημερινή* 22. 12. 2020.] [online]. Dostupné z: <https://www.kathimerini.gr/opinion/geyma-me-thn-k/561201610/stavros-zoumpoulakis-stin-k-den-echoyme-ethniki-vivliothiki> [17. června 2022].
- Keslová, T. 2013. Yannis Ritsos and Czechoslovakia: Anthology of Czech and Slovak Poets. *Graeco-Latina Brunensia* 18/1, 2013, 107–116. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/cs/handle/11222.digilib/127200> [1. května 2023].
- Košanová, M. (ed.) 2022. *Národní knihovna České republiky. Výroční zpráva 2021* [online]. Praha. Dostupné z: <https://text.nkp.cz/soubory/ostatni/vz2021.pdf> [17. června 2022].
- Lukavec, J. 2020. Česká reportážní literatura 2000–2020. *CzechLit* 16. 10. 2020 [online]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-reportazni-literatura-2000-2020> [3. června 2022].
- Matthaiou, A. – Polemi, P. 2003. *I ekdotiki peripeteia ton Ellinon kommouniston. 1947–1968*. Athina. [Ματθαίου, Α. – Πολέμη, Π. 2003. *Η εκδοτική περιπέτεια των Ελλήνων κομμουνιστών. 1947–1968*. Αθήνα.]
- Meletoroulos, M. – Goranitis, G. 1998. Syntefxi apo ton Niko Psyrouki. *Nea koinoniologia* 26, 1998, 6–16. [Μελετόπουλος, Μ. – Γορανίτης, Γ. 1998. Συνέντευξη από τον Νίκο Ψυρούκη. *Νέα κοινωνιολογία* 26, 1998, 6–16.] [online]. Dostupné z: <https://www.new-sociology.gr/teykh/pdfs/26.pdf> [3. března 2022].
- Michailidou, Th. – Nikolaou, O.-A. 2008. San tin vasilikin dryn. Rene Psyrouki. In *Bohumil Hrabal. Mia polythoryni monaxia. Přel. Rene Psyrouki*. Athina, 9–17. [Μιχαλίδου, Θ. – Νικολάου, Ο.-Α. 2008. Σαν την βασιλικήν δρυν. Ρενέ Ψυρούκη. Στο Μπόχουμιλ Χράμπαλ. *Μια πολυθόρυθη μοναξιά*. Μτφρ. Ρενέ Ψυρούκη. Αθήνα, 9–17.]
- Mikelidis, N. 1991. Politikes kai alles komodies. *Eleftherotyria* 14. 3. 1991. [Μικελίδης, Ν. 1991. Πολιτικές και άλλες κωμωδίες. *Ελευθεροτυπία* 14. 3. 1991.]
- Moskovou, S. 2016. I tefra tou EKEBI. *Deutsche Welle* 7. 6. 2016. [Μοσκόβου, Σ. 2016. Η τέφρα του ΕΚΕΒΙ. *Deutsche Welle* 7. 6. 2016.] [online]. Dostupné z: <https://www.dw.com/el/η-τέφρα-του-εκεβι/a-19309884> [16. dubna 2022].
- Mullen, O. 2012. Exilovou spisovatelku Dominiku Dery v Česku stále téměř nikdo nezná. *Radio Prague International* 15. 2. 2012 [online]. Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/exilovou-spisovatelku-dominiku-dery-v-cesku-stale-temer-nikdo-nezna-8556611> [5. dubna 2022].
- Novická, T. 2021. Česká poezie v anglickém překladu (1990–2020). *CzechLit* 24. 3. 2021 [online]. Dostupné z: www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-poezie-v-anglickem-prekladu-1990-2020 [13. dubna 2022].
- Pistorius, V. et al. 2012. *Zpráva o českém knižním trhu 2011/2012* [online]. Dostupné z: <https://www.sckn.cz/zpravy-o-ceskem-kniznim-trhu> [16. dubna 2022].

- Pistorius, V. et al. 2013. *Zpráva o českém knižním trhu 2012/2013* [online]. Dostupné z: <https://www.sckn.cz/zpravy-o-ceskem-kniznim-trhu> [16. dubna 2022].
- Rákosníková, M. 2022. *Recepte české literatury v Řecku – Bibliografie české literatury vydané v novořečtině*. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/177654> [30. dubna 2023].
- [s.a.] 1927. *Sčítání lidu v republice Československé ze dne 15. února 1921*. Sv. 3. Praha.
- [s.a.] 1996. Lampros Petsinis: *Machitis mechri to telos*. *Rizospastis* 5. 10. 1996. [Λάμπρος Πετσίνης. Μαχητής μέχρι το τέλος. Ριζοσπάστης 5. 10. 1996.] [online]. Dostupné z: <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=3675894> [29. května 2022].
- Surovčák, M. 2020. Tsechiki logotechnia metafrasmeni sta ellinika. *Kalimera* 6, 26–27. [Σουροβτσάκ, Μ. 2020. Τσέχικη λογοτεχνία μεταφρασμένη στα ελληνικά. Καλημέρα 6, 26–27.] [online]. Dostupné z: www.ropraha.eu/index.php?section=kalimera [21. dubna 2022].
- Šípová, P. 2021. České překlady novořecké literatury (1864–2021). *iLiteratura* 23. 11. 2021 [online]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/Clanek/44957/ceske-preklady-novorecke-literatury-18642021> [21. dubna 2022].
- Tsoukalas, K. 1987. *Exartisi kai anaparagogi. O koinonikos rolos ton ekpαιdeftikon michaniston stin Ellada (1830–1922)*. Athina. [Τσουκαλάς, Κ. 1987. Εξάρτηση και αναπαράγωγή. Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830–1922). Αθήνα.]

Primární online zdroje, databáze a tisk

- Biblionet. The Greek Books in Print [online]. Antreas Tsakalis [Αντρέας Τσάκαλης]. Dostupné z: <https://biblionet.gr/προσωπο/?personid=11358> [1. května 2023].
- Budapest Observatory 2011. *Publishing Translations in Europe, Trends 1990–2005* [online]. Dostupné z: <https://www.lit-across-frontiers.org/wp-content/uploads/2013/03/Publishing-Translations-in-Europe-Trends-1990-%E2%80%932005.pdf> [17. dubna 2022].
- CEATL News 2011. Five Translators into Greek Receive EKEMEL Translation Award. *CEATL News* 9. 10. 2011 [online]. Brusel. Dostupné z: <https://www.ceatl.eu/five-translators-into-greek-receive-ekemel-translation-award> [16. dubna 2022].
- České literární centrum [CzechLit] [online]. *Patrik Ouředník*. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/autor/patrik-ourednik-cz> [4. dubna 2022].
- Český statistický úřad 2022a. *Národnosti v ČR od r. 1921* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/narodnosti_v_cr_od_r_1921 [27. dubna 2022].
- Český statistický úřad 2022b. *Tab. 3. Počet a přírůstek obyvatel České republiky v letech 1785–2022* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_hu [27. dubna 2022].
- Elliniki Statistiki Archi 2021. *Apografes Plithysmou – Katoikion 1821–2021*. Peiraias. [Ελληνική Στατιστική Αρχή 2021. Απογραφές Πληθυσμού – Κατοικιών 1821–2021. Πειραιάς.] [online]. Dostupné z: <https://www.statistics.gr/2021-pop-priv-results> [27. dubna 2022].
- Eurostat [online]. *Persons Reading Books in the Last 12 Months by Sex and Age*. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/CULT_PCS_BKA/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=e67151fd-dofd-4035-ba78-31e11cd69d4e [16. dubna 2022].
- Lifoteam 2021. *To mellon tis agoras tou vivliou tin epochi tou koronoioiu, mia diadiktyaki syzyitiση*. *Lifo* 21. 1. 2021 [online]. Dostupné z: <https://www.lifo.gr/>

culture/mellon-tis-agoras-toy-biblioy-tin-epohi-toy-koronoioy-mia-diadiktyaki-syzitisi [27. dubna 2022].

Pluh [online]. Dostupné z: www.pluh.org [25. 5. 2022].

Svaz českých knihkupců a nakladatelů. *Zprávy o českém knižním trhu*. [online]. Dostupné z: www.sckn.cz/zpravy-o-ceskem-kniznim-trhu [16. dubna 2022].

Vivliografiki Etaireia tis Ellados 1975. *Elliniki vivliografia 1972*. Athina. [Βιβλιογραφική Εταιρεία της Ελλάδος 1975. *Ελληνική βιβλιογραφία 1972*. Αθήνα.]

Vivliografiki Etaireia tis Ellados 1976. *Elliniki vivliografia 1973*. Athina. [Βιβλιογραφική Εταιρεία της Ελλάδος 1976. *Ελληνική βιβλιογραφία 1973*. Αθήνα.]

Vivliografiki Etaireia tis Ellados 1977. *Elliniki vivliografia 1976*. Athina. [Βιβλιογραφική Εταιρεία της Ελλάδος 1977. *Ελληνική βιβλιογραφία 1976*. Αθήνα.]

Vivliografiki Etaireia tis Ellados 1979. *Elliniki vivliografia 1977*. Athina. [Βιβλιογραφική Εταιρεία της Ελλάδος 1979. *Ελληνική βιβλιογραφία 1977*. Αθήνα.]

Překlady uvedené v textu

Bellová, B. 2021. *I limni*. Přel. Andriana Chondrogianni. Athina. [Μπέλοβα, Μπ. 2021. *Η Λίμνη*. Μτφρ. Ανδριάννα Χονδρογιάννη. Αθήνα.]

Čapek, K. [1980]. *Efta alliotikes istories*. Přel. Nikos Moschos. Athina. [Τσάπεκ, Κ. [1980]. *Εφτά αλλιώτικες ιστορίες*. Μτφρ. Νίκος Μόσχος. Αθήνα.]

Čapek, K. 1983. *O Polemos me tis Salamandres*. Přel. Dimosthenis Kourtovik. Athina. [Τσάπεκ, Κ. 1983. *Ο Πόλεμος με τις Σαλαμάνδρες*. Μτφρ. Δημοσθένης Κούρτοβικ. Αθήνα.]

Čapek, K. 1991. *O Polemos me tis Salamandres*. Přel. Dimosthenis Kourtovik. Athina. [Τσάπεκ, Κ. 1991. *Ο Πόλεμος με τις Σαλαμάνδρες*. Μτφρ. Δημοσθένης Κούρτοβικ. Αθήνα.]

Čapek, K. 2013. *Ta Rompot*. Přel. Panagiotis Skoufis. Athina. [Τσάπεκ, Κ. 2013. *Τα Ρομπότ*. Μτφρ. Παναγιώτης Σκούφης. Αθήνα.]

Dery, D. 2005. *Dodeka mikra keik*. Přel. Chrysa Tsalikidou. Athina. [Ντέρυ, Ντ. 2005. *Δώδεκα μικρά κέικ*. Μτφρ. Χρύσα Τσαλικίδου. Αθήνα.]

Fučík, J. 1951. *Reportaz kato ar' tin kremala*. Grammeno sti fylaki tis Gkestaro sto Pankrats tis Pragas tin apoixi tou 1943. Přel. Dimitris Papas. [s.l.]. [Φούτσικ, Ι. 1951. *Ρεπορτάζ κάτω απ' την κρεμάλα*. Γραμμένο στη φυλακή της Γκεστάπο στο Πανκράτς της Πράγας την άνοιξη του 1943. Μτφρ. Δημήτρης Παπάς. [χ.τ.].]

Fučík, J. 1954. *Grammeno me ti thileia sto laimo*. Přel. Efi Panselinou. Athina. [Φούτσικ, Ι. 1954. *Γραμμένο με τη θηλειά στο λαϊμό*. Μτφρ. Έφη Πανσελήνου. Αθήνα.]

Fučík, J. 1963. *Grammeno me ti thileia sto laimo*. Přel. Efi Panselinou. Athina. [Φούτσικ, Ι. 1963. *Γραμμένο με τη θηλειά στο λαϊμό*. Μτφρ. Έφη Πανσελήνου. Αθήνα.]

Fučík, J. 2014. *Reportaz kato ar' tin kremala*. Grammeno sti fylaki tis Gkestaro sto Pankrats tis Pragas tin apoixi tou 1943. Athina. [Φούτσικ, Ι. 2014. *Ρεπορτάζ κάτω απ' την κρεμάλα*. Γραμμένο στη φυλακή της Γκεστάπο στο Πανκράτς της Πράγας την άνοιξη του 1943. Αθήνα.]

Gyftakis, S. E. (ed., přel.) 2008. *Mikri Anthologia Evropaiikis Poiisis*. Vol. 2 (1800–1899). Athina. [Γυφτάκης, Σ. Ε. (επιμ., μτφρ.) 2008. *Μικρή Ανθολογία Ευρωπαϊκής Ποίησης*. Τόμος Β' (1800–1899). Αθήνα.]

Hašek, J. 1934. *O kalos stratiotis Sveik*. Přel. Christos Angelopoulos. Rizospastis 15. 8. 1934, 1. [Χάσεκ, Γ. 1934. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ*. Μτφρ. Χρήστος Αγγελόπουλος. *Ριζοσπάστης* 15. 8. 1934, 1.]

Hašek, J. 1935. *O kalos stratiotis Sveik*. Tomos defteros. Přel. Christos Angelopoulos. [s.l.]. [Χάσεκ, Γ. 1935. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ*. Τόμος δεύτερος. Μτφρ. Χρήστος Αγγελόπουλος. [χ.τ.].]

- Hašek, G. 1954. *O kalos stratiotis Sveik*. Přel. Manto Anastasiadi. [s.l.]. [Χάσεκ, Γ. 1954. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ*. Μτφρ. Μαντώ Αναστασιάδη. [χ.τ.].]
- Hašek, J. [1966–1967]. *O kalos stratiotis Sveik. Oi peripeteies tou kalou stratioti Sveik I–II*. Přel. Rene Psyrouki. [s.l.]. [Χάσεκ, Γ. 1966–1967]. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ. Οι περιπέτειες του καλού στρατιώτη Σβέικ I–II*. Μτφρ. Ρενέ Ψυρούκη. [χ.τ.].]
- Hašek, J. 1973. *O kalos stratiotis Sveik*. Přel. Annika Fertaki. Athina. [Χάσεκ, Γ. 1973. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ*. Μτφρ. Αννίκα Φερτάκη. Αθήνα.]
- Hašek, J. [1978]. *O kalos stratiotis Sveik*. Přel. Giannis G. Thomopoulos. Athina. [Χάσεκ, Γ. [1978]. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ*. Μτφρ. Γιάννης Γ. Θωμόπουλος. Αθήνα.]
- Hašek, J. [po 1986]. *O kalos stratiotis Sveik*. Přel. Kostas Douflias. Athina. [Χάσεκ, Γ. [μετά το 1986]. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ*. Μτφρ. Κώστας Δούφλιας. Αθήνα.]
- Hašek, J. 1987. *Ta mystika tis paramonis mou stin Rosia*. Přel. Lysimachos Papadopoulos. Athina. [Χάσεκ, Γ. 1987. *Τα μυστικά της παραμονής μου στην Ρωσία*. Μτφρ. Λυσίμαχος Παπαδόπουλος. Αθήνα.]
- Hašek, J. 1997. *O kalos stratiotis Sveik sto baroutadiko kai alles*. Přel. Lampros Petsinis. Athina. [Χάσεκ, Γ. 1997. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ στο μπαρουτάδικο και άλλες*. Μτφρ. Λάμπρος Πετσίνης. Αθήνα.]
- Hašek, J. 2000. *O kalos stratiotis Sveik*. Přel. Despoina Angelaki. [s.l.]. [Χάσεκ, Γ. 2000. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ*. Μτφρ. Δέσποινα Αγγελάκη. [χ.τ.].]
- Hašek, J. 2014. *O kalos stratiotis Sveik. Adaptace – ed. Dimitris Karadimas*. Athina. [Χάσεκ, Γ. 2014. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ*. Διασκευή – Επιμέλεια Δημήτρης Καραδήμας. Αθήνα.]
- Hašek, J. 2015. *Peripeteies ston kokkino strato*. Přel. Christina Korontzi. Athina. [Χάσεκ, Γ. 2015. *Περιπέτειες στον κόκκινο στρατό*. Μτφρ. Χριστίνα Κοροντζή. Αθήνα.]
- Hašek, J. 2017. *O kalos stratiotis Sveik*. Přel. Asimina Vourdami. Athina. [Χάσεκ, Γ. 2017. *Ο καλός στρατιώτης Σβέικ*. Μτφρ. Ασημίνα Βουρδάμη. Αθήνα.]
- Havel, V. 1977. *To Yromnima*. Přel. Fontas Kondylis. Athina. [Χάβελ, Β. 1977. *Το Υπόμνημα*. Μτφρ. Φώντας Κονδύλης. Αθήνα.]
- Havel, V. 2009. *Memorandum*. Přel. Kanellos Apostolou. Athina. [Χάβελ, Β. 2009. *Μεμοράντουμ*. Μτφρ. Κανέλλος Αποστόλου. Αθήνα.]
- Herbert, Z. – Holub, M. 2001. *Duo Evropaioi Poiites*. Přel. Giorgos Z. Christodoulidis. Athina. [Χέρμπερτ, Ζ. – Χόλουμπ, Μ. 2001. *Δύο Ευρωπαίοι Ποιητές*. Μτφρ. Γιώργος Ζ. Χριστοδουλίδης. Αθήνα.]
- Holub, M. 1979. *Choloump*. Epilogi apo to ergo tou. Přel. Spyros Tsaknias. Thessaloniki. [Χόλουμπ, Μ. 1979. *Χόλουμπ*. Επιλογή από το έργο του. Μτφρ. Σπύρος Τσακνιάς. Θεσσαλονίκη.]
- Holub, M. et al. 1999. *Vrochi thanatou*. Přel. Giorgos Z. Christodoulidis. Athina. [Χόλουμπ, Μ. κ.ά. 1999. *Βροχή θανάτου*. Μτφρ. Γιώργος Ζ. Χριστοδουλίδης. Αθήνα.]
- Hrabal, B. 1968. *Ta traina*. Přel. Rene Psyrouki. Athina. [Χράμπαλ, Μπ. 1968. *Τα τραίνα*. Μτφρ. Ρενέ Ψυρούκη. Αθήνα.]
- Hrabal, B. 1995. *O anthropos pou evlepe ta treno na pernoun. Mythistorima*. Přel. Marina Lomi. Athina. [Χράμπαλ, Μπ. 1995. *Ο άνθρωπος που έβλεπε τα τρένα να περνούν*. Μυθιστόρημα. Μτφρ. Μαρίνα Λώμη. Αθήνα.]
- Hrabal, B. 2008. *Mia polythorvni monaxia*. Přel. Rene Psyrouki. Athina. [Χράμπαλ, Μπ. 2008. *Μια πολυθρόνη μοναξιά*. Μτφρ. Ρενέ Ψυρούκη. Αθήνα.]
- Karavitis, V. (přel.) 1988. *Syghkomidi. Synchronoi xenoι poiites*. Athina. [Καραβίτης, Β. (μτφρ.) 1988. *Συγκομιδή. Σύγχρονοι ξένοι ποιητές*. Αθήνα.]
- Klíma, I. 1995. *I dokimasia*. Přel. Antonis Galeos. Athina. [Κλίμα, Ι. 1995. *Η δοκιμασία*. Μτφρ. Αντώνης Γαλέος. Αθήνα.]

- Klíma, I. 1997. *Perimenontas to skotadi, perimenontas to fos*. Přel. Chrysoula Koukiou. Athina. [Κλίμα, I. 1997. *Περιμένοντας το σκοτάδι, περιμένοντας το φως*. Μτφρ. Χρυσούλα Κουκίου. Αθήνα.]
- Klíma, I. 1998. *Erotas kai skoupidia*. Přel. Katerina Porfyrogeni. Athina. [Κλίμα, I. 1998. *Έρωτας και σκουπίδια*. Μτφρ. Κατερίνα Πορφυρογένη. Αθήνα.]
- Klíma, I. 1999. *Apokryfi Oikeiotita*. Přel. Nestoras Chounos. Athina. [Κλίμα, I. 1999. *Απόκρυφη Οικειότητα*. Μτφρ. Νέστορας Χούνος. Αθήνα.]
- Klíma, I. 2007. *Oute agioi, oute angeloι*. Přel. Viktoria Trapali. Athina. [Κλίμα, I. 2007. *Ούτε άγιοι, ούτε άγγελοι*. Μτφρ. Βικτώρια Τράπαλη. Αθήνα.]
- Klíma, I. 2009. *Ena erotiko kalokairi*. Přel. Soňa Stamou-Dorňáková. Athina. [Κλίμα, I. 2009. *Ένα ερωτικό καλοκαίρι*. Μτφρ. Σόνια Στάμου-Ντορνιακόβα. Αθήνα.]
- Kohout, P. 1986. *Enas thilykos dimios*. Přel. Tasoula Karaïskaki. Athina. [Κόχουτ, Π. 1986. *Ένας θηλυκός δήμιος*. Μτφρ. Τασούλα Καραϊσκάκη. Αθήνα.]
- Kohout, P. 1992. *O gyros tou kosμου se 80 meres*. Přel. Spyros A. Evangelatos. Athina. [Κόχουτ, Π. 1992. *Ο γύρος του κόσμου σε 80 μέρες*. Μτφρ. Σπύρος Α. Ευαγγελάτος. Αθήνα.]
- Kohout, P. 1995. *Ftoche Fonia*. Athina. Přel. Theof. D. Fragkopoulos. [Κόχουτ, Π. 1995. *Φτωχέ Φονιά*. Μτφρ. Θεοφ. Δ. Φραγκόπουλος. Αθήνα.]
- Kohout, P. 2000. *O anthropos pou dolofonouse chires*. Přel. Alexandra D. Ioannidou. Athina. [Κόχουτ, Π. 2000. *Ο άνθρωπος που δολοφονούσε χήρες*. Μτφρ. Αλέξανδρα Δ. Ιωαννίδου. Αθήνα.]
- Kohout, P. et al. 2003. *Global Novel. To mythistorima tou kosμου*. Přel. z češtiny Soňa Stamou. Athina. [Κόχουτ, Π. κ.ά. 2003. *Global Novel. Το μυθιστόρημα του κόσμου*. Μτφρ. από τα τσεχικά Σόνια Στάμου. Αθήνα.]
- Kohout, P. 2005. *Chionizo*. Přel. Soňa Stamou-Dorňáková. Athina. [Κόχουτ, Π. 2005. *Χιονίζω*. Μτφρ. Σόνια Στάμου-Ντορνιακόβα. Αθήνα.]
- Kohout, P. 2008. *I dimios*. Přel. Soňa Stamou-Dorňáková. Athina. [Κόχουτ, Π. 2008. *Η δήμιος*. Μτφρ. Σόνια Στάμου-Ντορνιακόβα. Αθήνα.]
- Kohout, P. 2021. *O antras pou perpatouse anapoda*. Přel. Soňa Stamou-Dorňáková. Athina. [Κόχουτ, Π. 2021. *Ο άντρας που περπατούσε ανάποδα*. Μτφρ. Σόνια Στάμου-Ντορνιακόβα. Αθήνα.]
- Koprivnikar, A. (ed.) 2019. *Anthologia Neon Tsechon Poiiton*. Přel. Stergia Kanvalou. Athina. [Κοπριβνίκαρ, Α. (επιμ.) 2019. *Ανθολογία Νέων Τσέχων Ποιητών*. Μτφρ. Στέργια Κάββαλου. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1971. *To asteio*. Přel. Andreas Tsakalis. Athina. [Κούντερα, Μ. 1971. *Το αστέιο*. Μτφρ. Ανδρέας Τσάκαλης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1979. *I zoi einai allou*. Přel. Andreas Tsakalis. [s.l.]. [Κούντερα, Μ. 1979. *Η ζωή είναι αλλού*. Μτφρ. Ανδρέας Τσάκαλης. [χ.τ.].]
- Kundera, M. 1980. *To vals tou apocharetismou*. Přel. Andreas Tsakalis. Athina. [Κούντερα, Μ. 1980. *Το βαλς του αποχαιρετισμού*. Μτφρ. Ανδρέας Τσάκαλης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1982. *To nivlio tou geliou kai tis lithis*. Přel. Andreas Tsakalis. Athina. [Κούντερα, Μ. 1982. *Το βιβλίο του γέλιου και της λίθης*. Μτφρ. Ανδρέας Τσάκαλης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1983a. *O Iakovos kai o afentis tou*. Přel. Andreas Tsakalis. [s.l.]. [Κούντερα, Μ. 1983a. *Ο Ιάκωβος και ο αφέντης του*. Μτφρ. Ανδρέας Τσάκαλης. [χ.τ.].]
- Kundera, M. 1983b. *Oi kleidokratores*. Přel. Ersi Vasilikioti. Athina. [Κούντερα, Μ. 1983b. *Οι κλειδοκράτορες*. Μτφρ. Έρση Βασιλικιώτη. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1984. *Geloioi erotis*. Přel. Giannis Dimolitsas. Athina. [Κούντερα, Μ. 1984. *Γελοίιοι έρωτες*. Μτφρ. Γιάννης Δημολίτσας. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1986. *I avastachti elafrotita tou einai*. Přel. Katerina Daskalaki. Athina. [Κούντερα, Μ. 1986. *Η αβάσταχτη ελαφρότητα του είναι*. Μτφρ. Κατερίνα Δασκαλάκη. Αθήνα.]

- Kundera, M. 1988. *I techni tou mythistorimatos*. Přel. F. D. Drakontaeidis. Athina. [Κούντερα, Μ. 1988. *Η τέχνη του μυθιστορήματος*. Μτφρ. Φ. Δ. Δρακονταειδής. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1991. *I athanasia*. Přel. Katerina Daskalaki. Athina. [Κούντερα, Μ. 1991. *Η αθανασία*. Μτφρ. Κατερίνα Δασκαλάκη. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1995. *Oi prodomenes diathikes*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 1995. *Οι προδομένες διαθήκες*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1996. *I vradytita*. Přel. Serafeim Velentzas. Athina. [Κούντερα, Μ. 1996. *Η θραδύτητα*. Μτφρ. Σεραφείμ Βελέντζας. Αθήνα.]
- Kundera, M. 1998. *I taftotita*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 1998. *Η ταυτότητα*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2001. *I agnoia*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2001. *Η άγνοια*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2002a. *O Iakovos kai o afentis tou*. Přel. Amalia Tsaknia. Athina. [Κούντερα, Μ. 2002a. *Ο Ιάκωβος και ο αφέντης του*. Μτφρ. Αμαλία Τσακνιά. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2002b. *To asteio*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2002b. *Το αστείο*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2004. *I zoi einai allou*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2004. *Η ζωή είναι αλλού*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2005. *O peplos*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2005. *Ο πέπλος*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2006. *To vals tou apochairetismou*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2006. *Το vals του αποχαιρετισμού*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2007. *Komikoi erotes*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2007. *Κωμικοί έρωτες*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2010. *Synantisi*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2010. *Συνάντηση*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2011. *To vivlio tou geliou kai tis lithis*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2011. *Το βιβλίο του γέλιου και της λήθης*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2014. *I giorti tis asimantotitas*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2014. *Η γιορτή της ασημαντότητας*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2016. *I anastachtī elafrotita tis yparxis*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2016. *Η αβάσταχτη ελαφρότητα της ύπαρξης*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2019. *I athanasia*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2019. *Η αθανασία*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kundera, M. 2022. *O akrotiriasmos tis Dysis i I tragodia tis Kentriki Evropis*. Přel. Giannis I. Charis. Athina. [Κούντερα, Μ. 2022. *Ο ακρωτηριασμός της Δύσης ή Η τραγωδία της Κεντρικής Ευρώπης*. Μτφρ. Γιάννης Η. Χάρης. Αθήνα.]
- Kyzirakos, I. (ed., přel.) 1971. *Simerini poiisi ap' olo ton kosmo*. Přel. Ilias Kyzirakos. Athinai. [Κυζηράκος, Η. (επιμ., μτφρ.) 1971. *Σημερινή ποίηση απ' όλο τον κόσμο*. Μτφρ. Ηλίας Κυζηράκος. Αθήναι.]
- Legátóná, K. 2007. *Erotas sta dasi tis Moravias*. Přel. Soňa Stáμου-Dorňáková. Athina. [Λεγκάτοβα, Κ. 2007. *Έρωτας στα δάση της Μοραβίας*. Μτφρ. Σόνια Στάμου-Ντορνιάκοβα. Αθήνα.]
- Mornštajnová, A. 2020. *Hana*. Přel. Kostas Tivos. Athina. [Μορνσταϊνοβα, Α. 2020. *Χάνα*. Μτφρ. Κώστας Τσίβος. Αθήνα.]
- Mukařovský, J. [1979]. *Dokimia gia tin aisthitiki*. Přel. Vivi Manolopoulou. Athina. [Μουκαρόφσκι, Γ. [1979]. *Δοκίμια για την αισθητική*. Μτφρ. Βιβή Μανωλοπούλου. Αθήνα.]

- Mukařovský, J. 2010. *Dokimia gia tin aisthitiki*. Přel. Ntina Sampethai. Athina. [Μουκαρόφ-σκι, Γ. 2010. *Δοκίμια για την αισθητική*. Μτφρ. Ντινά Σαμπεθάι. Αθήνα.]
- Ouředník, P. 2005. *Europeana. Mia synoptiki istoria tis Evropis tou eikostou aiona*. Přel. Manolis Angelopoulos. Athina. [Ourednik [sic], P. 2005. *Europeana. Μια συνοπτική ιστορία της Ευρώπης του εικοστού αιώνα*. Μτφρ. Μανώλης Αγγελόπουλος. Αθήνα.]
- Ouředník, P. 2022. *To telos tou kostμου den tha eiche symvevi*. Přel. Andriana Chondrogianni. Athina. [Ουρεντνίκ, Π. 2022. *Το τέλος του κόσμου δεν θα είχε συμβεί*. Μτφρ. Ανδριάννα Χονδρογιάννη. Αθήνα.]
- Psyrouki, R. 1984 [reed. 2007]. *I dynami tis Anoixis... (apo to periodiko PLAMEN)*. Překlad a výbor Rene Psyrouki. Athina. [Ψυρούκη, Ρ. 1984 [επανέκδ. 2007]. *Η δύναμη της Άνοιξης... (από το περιοδικό PLAMEN)*. Μετάφραση - επιλογή Ρενέ Ψυρούκη. Αθήνα.]
- Ritsos, G. (přel.) 1966. *Anthologia Tsexon kai Slovakon poiiton*. Athina. [Ρίτσος, Γ. (μτφρ.) 1966. *Ανθολογία Τσέχων και Σλοβάκων ποιητών*. Αθήνα.]
- Rudčenková, K. 2020. *Perpatontas stous ampolofous*. Přel. Stergia Kanvalou, Androniki Dimitriadou, Andreas Antoniou. Athina. [Ρουντσενκόβα, Κ. 2020. *Περπατώντας στους αμμόλοφους*. Μτφρ. Στέργια Κάβαλου, Ανδρονίκη Δημητριάδου, Ανδρέας Αντωνίου. Αθήνα.]
- [s.a.] 1968. *Praga 1968*. [překl. neuveden] Thessaloniki. [Χωρίς συγγραφέα, 1968. *Πράγα 1968*. [χωρίς μτφρ.] Θεσσαλονίκη.]
- [s.a.] 1972. *Tsechoslovakia 1968-1970. Apo ti stratiotiki epemvasi stis dikes. Analyseis, arthra, ntokoumenta*. Přel. Giannis Kritikos. Athina. [Χωρίς συγγραφέα, 1972. *Τσεχοσλοβακία 1968-1970. Από τη στρατιωτική επέμβαση στις δίκες. Αναλύσεις, άρθρα, ντοκουμέντα*. Μτφρ. Γιάννης Κρητικός. Αθήνα.]
- [s.a.] 1975. *Tsechoslovakia '68 kai o proletariakos diethnismos*. [překl. neuveden] Athina. [Χωρίς συγγραφέα, 1975. *Τσεχοσλοβακία '68 και ο προλεταριακός διεθνισμός*. [χωρίς μτφρ.] Αθήνα.]
- Seifert, J. 2003. *I glykia symfora tis poiisis*. Přel. Karolos Tsizek. Athina. [Seifert, J. 2003. *Η γλυκιά συμφορά της ποίησης*. Μτφρ. Κάρολος Τσίζεκ. Αθήνα.]
- Topol, J. 2022. *To Ergastiri tou Dianolou*. Přel. Andriana Chondrogianni. Athina. [Τόπολ, Γ. 2022. *Το Εργαστήρι του Διαβόλου*. Μτφρ. Ανδριάννα Χονδρογιάννη. Αθήνα.]
- Tučková, K. 2019. *Oi thees tis Zitkova*. Přel. Kostas Tsivos. Athina. [Τούτσκοβα, Κ. 2019. *Οι θεές της Ζίτκοβα*. Μτφρ. Κώστας Τσίβος. Αθήνα.]
- Václav Vratislav z Mitrovic 1920. *I Konstantinoupolis kata ton 16^{on} aiona (1591-1596)*. Přel. Ioannis Ep. Dryskos. Athina. [Βέγκεσλαβ Βράτισλαφ Φον Μήτροβιτς 1920. *Η Κωνσταντινούπολις κατά τον 16^{ον} αιώνα (1591-1596)*. Μτφρ. Ιωάννης Επ. Δρύσκος. Αθήνα.]
- Vondruška, V. 2021. *To stileto & to Fidi*. Přel. Anna Tsakalidou. Athina. [Βοντρούσκα, Β. 2021. *Το στιλέτο & το Φίδι*. Μτφρ. Άννα Τσακαλίδου. Αθήνα.]